

Varoitus kirkolle: Tyatiran kaikuja nykyajan opillisissa eroavaisuuksissa

Johdanto

Ilmestyskirjassa Jeesus puhuu seitsemälle Vähän-Aasian seurakunnalle ja antaa niille kiitoksia, nuhteita ja kehotuksia parannukseen. Näistä Tyatiran seurakunnalle osoitettu sanoma (Ilmestyskirja 2:18–29) erottuu erityisen sopivana esittelynä tälle mormonismiin (mukaan lukien Mormonin kirjan) ja Uuden testamentin välisten opillisten ristiriitojen kokoelmalle. Jeesus kuvailee itseään ”Jumalan Pojaksi, jonka silmät ovat kuin tulen liekki ja jonka jalat ovat kuin hienon pronssin”, ja kehuu Tyatiraa heidän teoistaan, rakkaudestaan, palveluksestaan, uskostaan ja kärsivällisyydestään huomauttaen, että heidän ”viimeiset tekonsa ovat enemmän kuin ensimmäiset”. Hän kuitenkin nuhtelee heitä ankarasti siitä, että he suvaitsevat ”tuon naisen, Iisebelin, joka kutsuu itseään profeetaksi, opettavan ja viettelevän minun palvelijoitani harjoittamaan siveettömyystä ja syömään epäjumalille uhrattua”. Tämä väärä naisprofeetta johtaa uskovat opillisiin ja moraalisiin kompromisseihin, vetäen yhtäläisyyksiä siihen, miten mormonismi hyväksyy Joseph Smithin tosi profeettana, vaikka opetukset poikkeavat Uuden testamentin opeista.

Jeesus varoittaa ankarasta tuomiosta, joka odottaa häntä ja hänen seuraajiaan, elleivät he tee parannusta. Hän korostaa tarvetta ”pitää kiinni siitä, mitä sinulla on, kunnes minä tulen”; ja lupaa palkintoja voittajille, mukaan lukien vallan kansojen yli ja aamuntähden. Aivan kuten Tyatira kutsuttiin hylkäämään väärät profeetat, jotka vääristelvät ydintotuuksia, tämä asiakirja tarkastelee ristiriitoja, jotka johtuvat siitä, että hyväksytään lisää ilmoituksia ja profeettoja Uuden testamentin riittävyyden lisäksi, ja kehottaa erottamaan tällaiset viettelykset Jeesuksen kehotuksen mukaisesti: ”Jolla on korva, se kuulkoon, mitä Henki sanoo seurakunnille.”

Mormonien näkökulmille on ominaista tasapainoisuus, ja niitä pidetään usein kadonneiden totuuksien palauttamisena, mutta painopiste korostaa suoraa eroa. Arkeologisia väitteitä käsitellään lyhyesti, mutta niitä laiminlyödään, koska ne liittyvät enemmän historialliseen vahvistukseen kuin suoriin Uuden testamentin oppien ristiriitoihin.

Koottu ristiriitaisuus mormonismiin/Mormonin kirjan oppien ja Uuden testamentin oppien välillä

1. Jumalan luonne (monoteismi vs. jumalten moniarvoisuus)

Uuden testamentin oppi: Uusi testamentti vahvistaa ehdottoman monoteismin – yhden ainoan Jumalan. Esimerkiksi 1. Timoteuskirjeen 2:5 ja Joh. 1:1 kreikkalainen teksti korostaa ”yhtä Jumalaa” ilman, että useita jumalia tai etenemistä jumaluuteen sallitaan.

Mormonien opin vastakohta: Mormonismi opettaa useista jumalista, Isä Jumalasta korotettuna miehenä, jolla on fyysinen ruumis, Jeesuksesta Hänen kirjaimellisena esikoisenaan henkilapsena (kaikkien ihmisten ja jopa Luciferin ollessa henkisisaruksia) ja uskollisista ihmisistä potentiaalia tulla jumalia (korotus).

2. Pelastus (armosta uskon kautta vs. armosta tekojen jälkeen)

Uuden testamentin oppi: Pelastus esitetään armon lahjana uskon kautta, ja ihmisten teot suljetaan nimenomaisesti pois (Efesolaiskirje 2:8–9, Room. 11:6).

Mormonin opin vastakohta: Mormonismi opettaa pelastusta (yleinen ylösnousemus on universaali, mutta korotus korkeampiin valtakuntiin vaatii uskoa sekä tekoja, kuten kastetta, temppelitoimituksia, kymmenyksiä ja kuuliaisuutta laeille). Mormonin kirjassa todetaan, että armo tulee "kaiken sen jälkeen, mitä voimme tehdä" (2. Nefi 25:23).

3. Avioliitto ja tuonpuoleinen elämä (ei avioliittoa ylösnousemuksessa vs. iankaikkinen avioliitto)

Uuden testamentin oppi: Avioliitto on maallinen eikä jatku ylösnousemuksessa (Matteus 22:30).

Mormonien opin vastakohta: Mormonismi korostaa iankaikkista avioliittoa temppelisinettäntien kautta, joissa kelpoiset parit pysyvät naimisissa ikuisesti.

4. Pappeuden auktoriteetti (uskovien yleismaailmallinen pappeus vs. yksinomainen hierarkkinen pappeus)

Uuden testamentin oppi: Kaikki uskovat muodostavat kuninkaallisen papiston ilman erillistä vihittyä luokkaa (1. Piet. 2:9).

Mormonien opin vastakohta: Mormonismi vaatii yksinomaisen Aaronin ja Melkisedekin pappeuden, jota hallussaan pitävät vain kelpoiset miehet.

5. Raamatun riittävyys eikä lisäevankeliumeja tarvita (Raamattu täydentää uskovaa vs. lisäilmentysten tarve)

Uuden testamentin oppi: Pyhät kirjoitukset riittävät opetuksiksi ja uskovien varustamiseksi (2. Timoteus 3:16–17, Gal. 1:8).

Mormonien opin vastakohta: Mormonismilla on avoin kaanoni, jossa Mormonin kirja on "toinen todistus Jeesuksesta Kristuksesta" ja jatkuvia ilmoituksia.

6. Rotu- tai etniset erot Kristuksessa (tasa-arvo vs. kiroukset tai rajoitukset)

Uuden testamentin oppi: Kristuksessa etniset erot pyyhkiytyvät pois (Gal. 3:28).

Mormonien opin vastakohta: Mormonin kirja yhdistää tumman ihon jumalalliseen kiroukseen, ja MAP-kirkko rajoitti afrikkalaistaustaisten pappeutta vuoteen 1978 asti.

7. Jeesuksen syntymäpaikka (Jerusalem vs. Betlehem)

Uuden testamentin oppi: Jeesus syntyi nimenomaan Betlehemissä (Matteus 2:1).

Mormonin kirjan vertailu: Alman kirjan kohdassa 7:10 profetoidaan, että Jeesus "syntyy Mariasta Jerusalemissa, joka on esi-isämme maa".

8. Pimeyden kesto ristiinnaulitsemisen hetkellä (kolme päivää vs. kolme tuntia)

Uuden testamentin oppi: Pimeys peitti maan kolmen tunnin ajan ristiinnaulitsemisen aikana (Matteus 27:45).

Mormonin kirjan vertailu: Helamanin kirjan 14:20,27 ja 3. Nefin kirjan 8:3,23 kuvaavat kolmea pimeyden päivää.

9. Ylipappeuden rakenne (useita ylipappeja samanaikaisesti vs. yksi ylipappi kerrallaan)

Uuden testamentin oppi: Vain yksi ylimmäinen pappi palveli kerrallaan, ja Jeesus oli perimmäinen ja ainoa ylimmäinen pappi (Heprealaiskirje 8:6–7, Matteus 26:3).

Mormonin kirjan vertailu: Moosia 11:11, Alma 13:9–10 ja Helaman 3:25 kuvailevat useiden ylipappien palvelevan samanaikaisesti.

10. Uuden testamentin kohtien lainaaminen ennen niiden kirjoittamista (anakronistiset lainaukset vs. historiallinen järjestys)

Uuden testamentin oppi: Uuden testamentin tekstit kirjoitettiin ylösnousemuksen jälkeen (esim. 1. Korinttilaisille 12:4–11).

Mormonin kirjan vertailu: Moronin kirjan kohdat 10:8–17 ja 7:48 toistavat Uuden testamentin kohtia anakronistisesti.

11. Herran rukouksen ylistys (myöhempien lisäysten sisällyttäminen vs. puuttuminen alkuperäisistä käsikirjoituksista)

Uuden testamentin oppi: Isä meidän -rukous päättyy ilman doksologiaa varhaisimmissa käsikirjoituksissa (Matteus 6:13).

Mormonin kirjan vertailu: Kolmannen Nefin kirjan jakeessa 13:13 on täydellinen KJV:n doksologia.

12. Uuden testamentin kommentaarien virheellinen yhdistäminen Vanhan testamentin profetioihin (sekoitetut lainaukset vs. erilliset lähteet)

Uuden testamentin oppi: Apostolien tekojen 3:22–26 mukailee 5. Mooseksen kirjaa, mutta lisää siihen ainutlaatuisia elementtejä.

Mormonin kirjan vertailu: Kohdassa 3. Nefi 20:23–26 Pietarin Uudessa testamentissa tekemät lisäykset esitetään alkuperäisenä profetiana.

13. Kirkon tai Kristuksen ruumiin olemassaolo (ylösnousemusta edeltävä perustaminen vs. ylösnousemuksen jälkeinen muodostuminen)

Uuden testamentin oppi: Seurakunta Kristuksen ruumiina muodostuu Jeesuksen ylösnousemuksen jälkeen (Efesolaiskirje 1:22–23).

Mormonin kirjan vertailu: Moosia 18:17 ja Moosia 15:5 viittaavat "Jumalan kirkkoon" ja "Kristuksen ruumiiseen" ennen Jeesuksen syntymää.

14. Sielujen olemassaolo ennen kuolevaisuutta (Ei olemassaoloa ennen kuolevaisuutta vs. henkilapset taivaassa)

Uuden testamentin oppi: Uusi testamentti ei opeta kuolevaisuutta edeltävää olemassaoloa (1. Korinttilaisille 15:46, Joh. 1:3).

Mormonin kirjan vertailu: Alman kirjan kohdat 13:3–5 ja mormonien teologia opettavat kuolevaisuutta edeltävää henkiolemista.

15. Ikuinen edistyminen ja korotus (Muutumaton Jumala vs. ihmisten jumaloiminen)

Uuden testamentin oppi: Jumala ja Kristus ovat muuttumattomia (Heprealaiskirje 13:8; Room. 8:17 viittaa perintöön, ei jumalallistamiseen).

Mormonin kirjan vertailu: 3. Nefi 28:10, OL 132:19–20 opettavat edistymistä kohti jumalan kaltaista asemaa.

16. Kaste kuolleiden puolesta (henkilökohtainen kaste vs. sijaiskaste)

Uuden testamentin oppi: Kaste on eläviä varten; kuolemanjälkeinen tuomio seuraa kuolemaa (Heprealaiskirje 9:27).

Mormonin kirjan vertailu: Opin ja Liittojen Kirjan luku 128 sallii sijaiskasteen kuolleiden puolesta.

17. Salaiset liitot ja valat (ei valaa vs. pyhät liitot)

Uuden testamentin oppi: Valat ovat kiellettyjä (Matteus 5:34–37).

Mormonin kirjan vertailu: Eter 8:14–19, Helaman 6:22–26 ja mormonien temppeliseremoniat sisältävät pyhiä liittoja.

18. Useita taivaita tai kirkkauden asteita (binäärinen jälkielämä vs. kolme valtakuntaa)

Uuden testamentin oppi: Tuonpuoleinen elämä on kaksijakoinen – iankaikkinen elämä tai rangaistus (Matteus 25:46).

Mormonin kirjan vertailu: Opn ja Liittojen luvussa 76 esitellään kolme kirkkauden astetta.

19. Kristuksen ylösnousemuksen jälkeisen toiminnan sijainti (rajoitettu Juudean ja Amerikan vierailuun)

Uuden testamentin oppi: Jeesuksen ilmentymiset ylösnousemuksen jälkeen ovat rajalliset (Apostolien teot 1:3).

Mormonin kirjan vertailu: Luvut 3. Nefi 11–26 kuvaavat Jeesuksen vierailua Amerikan mantereella.

20. Moniavioisuus (monogamia normaalisti vs. ehdollinen avustus)

Uuden testamentin oppi: Johtajien tulisi olla yksiavioisia (1. Timoteus 3:2).

Mormonin kirjan vertailu: Jaakobin kirjan kohdassa 2:24–27 tuomitaan moniavioisuus, mutta se sallitaan, jos Jumala käsksee.

21. Arkeologiset ja historialliset väitteet (vahvistetut ympäristöt vs. todistamattomat sivilisaatiot)

Uuden testamentin oppi: Uuden testamentin asetelmat ovat linjassa historiallisten todisteiden kanssa.

Mormonin kirjan kontrasti: Kuvailee esikolumbiaanisia amerikkalaisia sivilisaatioita, joilta puuttuu arkeologinen tuki.

Mormonien ristiriitojen yhteenveto

Ei.	Aihe	Uuden testamentin oppi	Mormonin/Mormonin kirjan oppi	Keskeinen ristiriita
1	Jumalan luonne	Tiukka monoteismi; yksi Jumala	Jumalten moninaisuus, Jumala korotettuna ihmisenä	Monoteismi vs. polyteismi
2	Pelastus	Yksin armosta uskon kautta	Armo tekojen jälkeen, ylennys ponnistelujen kautta	Pelastus uskon kautta vs. tekoihin perustuva pelastus
3	Avioliitto ja kuolemanjälkeinen elämä	Ei avioliittoa ylösnousemuksessa	Iankaikkinen avioliitto ja lisääntyminen	Ajallinen avioliitto vs. iankaikkinen avioliitto
4	Pappeuden valtuus	Uskovien yleismaailmallinen pappeus	Yksinomainen Aaronin ja Melkisedekin pappeus	Universaali vs. hierarkkinen pappeus
5	Raamatun riittävyys	Raamattu täydentää uskovan	Lisäpaljastuksia tarvitaan	Suljettu kaanon vs. avoin kaanon
6	Rotu-/etniset erot	Kaikki ovat tasa-arvoisia Kristuksessa	Rotuun perustuvat kiroukset/rajoitukset	Tasa-arvo vs. erot

Ei.	Aihe	Uuden testamentin oppi	Mormonin/Mormonin kirjan oppi	Keskeinen ristiriita
7	Jeesuksen syntymäpaikka	Betlehem	Jerusalem (esi-isien maa)	Tarkka vs. yleinen sijainti
8	Pimeys ristiinnaulitsemisen yhteydessä	Kolme tuntia	Kolme päivää	Kestoero
9	Ylipappeuden rakenne	Yksi ylipappi kerrallaan	Useita ylipappeja samanaikaisesti	Yksikkö- vs. monikkopappeus
10	Anakronistiset Uuden testamentin viittaukset	UT kirjoitettu ylösnousemuksen jälkeen	Uuden testamentin kohtia lainaavat pre-UT-tekstit	Historiallinen järjestys vs. anakronismi
11	Herran rukous Doksologia	Alkuperäisissä ei ole	Sisältyy tuoteluetteloon	Tekstivariantin sisällyttäminen
12	Uuden testamentin kommentaari Vanhan testamentin profetiana	Erilaiset historialliset lähteet	Yhdistetyt tarjoukset tuoteluettelossa	Väärinkäyttö
13	Kirkon olemassaolo	Ylösnousemuksen jälkeinen muodostuminen	Ylösnousemusta edeltävä perustaminen	Kronologian konflikti
14	Kuolevaisuutta edeltävä olemassaolo	Ei sielujen olemassaoloa	Henkilapsia taivaassa	Luonnollinen vs. hengellinen järjestys
15	Iankaikkinen edistyminen/korotus	Muuttumaton Jumala	Ihmistä tulee jumalia	Jumalallinen luonto vs. ihmisen edistyminen
16	Kaste kuolleiden puolesta	Henkilökohtainen kaste	Kuolleiden sijaistointitukset	Lopullisuus vs. kuolemanjälkeiset riitit
17	Salaiset liitot/valat	Ei valaa	Pyhät liitot salassapitoa vastaan	Avoimuus vs. salassapito
18	Tuonpuoleisen rakenne	Binäärinen tuonpuoleinen elämä	Kolme kunnian astetta	Binäärinen vs. porrastettu tuonpuoleinen elämä
19	Kristuksen toiminnan sijainti	Rajoitettu Juudeaan	Vierailu Amerikassa	Alueelliset vs. globaalit esiintymiset
20	Moniavioisuus	Yksiavioisuuden standardi	Ehdollinen avustus	Yksiavioisuus vs. moniavioisuus
21	Arkeologiset väitteet	Vahvistetut asetukset	Todisteettomat BOM-sivilisaatiot	Tuettu vs. ei-tuettu historia

Mormonien näkökulmasta heidän oppinsa ovat linjassa Uuden testamentin kanssa palauttamalla ”selkeitä ja kallisarvoisia” totuuksia, jotka ovat kadonneet alkuperäisistä teksteistä lähetysvirheiden vuoksi, koska he uskovat Raamatun olevan luotettava vain oikein käännettynä. Uuden testamentin kreikankieli ei kuitenkaan osoita tällaista epätäydellisyyttä tai lisäysten tarvetta. Nämä erot korostavat perustavanlaatuisia eroja, jotka perustuvat yksinomaan Uuden testamentin alkuperäiseen kieleen. Kattavan kuvan saamiseksi suositellaan kokotekstien tarkastelua, koska mormonit väittävät, että Raamatun kreikkalaiset versiot täydentävät Uutta testamenttia näistä ilmeisistä ristiriidoista huolimatta.